

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
D E C I Z I E

06 august 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena

 judecând, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al armatei nr. 37 din 18 iunie 1944, în cauza penală în privința lui **Koptiuk Efrem XXXXX**, născut în anul **XXXXX**

Termenul de examinare a cauzei:

10 iulie 2019 - 06 august 2019

în baza actelor din dosar,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Tribunalului militar al armatei nr. 37 din 18 iunie 1944, Koptiuk Efrem **XXXXX** a fost condamnat în baza art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSSU, cu aplicarea sancțiunii art. 54-2 Cod penal al RSSU, la 10 ani privațiune de libertate în colonie de corectare prin muncă, cu interdicție în drepturi pe un termen de 3 ani și cu confiscarea averii.

2. Potrivit hotărârii judecătorești menționate, s-a stabilit că Koptiuk Efrem a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru faptul că, având atitudine ostilă față de puterea sovietică, în luna mai 1944, fiind recrutat în rândurile armatei roșii, sistematic a desfășurat agitație antisovietică printre militari, îndreptată spre discreditarea regimului existent în URSS. A răspândit zvonuri provocatoare și a calomniat partidul comunist și guvernul sovietic. Totodată, a lăudat regimul instaurat de autoritățile române și condițiile de trai ale populației în perioada de ocupație.

Acțiunile lui Koptiuk Efrem au fost încadrate conform prevederilor art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSSU – *activitatea orientată spre lichidarea, subminarea sau slăbirea puterii sovietice ori săvârșirea unor infracțiuni contrarevoluționare.*

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare invocând prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, în care solicită casarea hotărârii judecătorești nominalizate mai sus, cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Koptiuk Efrem, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

În materialele dosarului nu se conțin probe ce ar confirma că Koptiuk Efrem ar fi desfășurat vreo activitate orientată spre lichidarea, subminarea sau slăbirea puterii de

stat ori săvârșirea unor infracțiuni contrarevoluționare, după cum prevedea dispoziția art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSSU.

Concomitent, instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza în lipsa apărătorului, a cărui participare era obligatorie.

În speță, condamnarea lui Koptiuk E., pentru agitație antisovietică constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil. În consecință, hotărârea judecătorească în cauză, urmează a fi casată cu încetarea procesului penal în privința lui Koptiuk E., în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală.

Prin urmare, inculpatul Koptiuk E., în conformitate cu art. 3 al Legii 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitat.

4. Judecând argumentele recursului în anulare în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că, acesta urmează a fi admis cu casarea hotărârii judecătorești atacate, încetarea procesului penal și reabilitarea condamnatului, din următoarele considerente:

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992 a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Potrivit art. 3 lit. a), art. 5², 5³ din Legea Republicii Moldova privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și pe teritoriul altui stat, inclusiv cele care au fost condamnate pentru „*activitate contrarevoluționară*”, „*trădare de patrie*”, „*răspândirea unor scorniri calomnioase ce discreditează orânduirea sovietică de stat și obștească*”, precum și „*crime de stat*”. Ca rezultat al studierii dosarelor, asupra cărora au fost luate hotărâri ale organelor judiciare, Procuratura Generală face recurs în anularea lor, care se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit atestă că, Koptiuk Efrem a fost condamnat la 18 iunie 1944, prin sentința Tribunalului militar al armatei nr. 37, pentru comiterea unei infracțiuni din rândul celor menționate în art. 3 lit. a) din Legea Republicii Moldova privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992.

În temeiul celor expuse, precum și prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod

de procedură penală, Colegiul constată prezența în speță a motivelor întemeiate pentru a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă privind condamnarea lui Koptiuk E., în baza art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSSU, cu casarea acesteia și, în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și reabilitarea condamnatului.

5. În conformitate cu art. art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), 453 alin. (1), 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E:

Se admite recursul în anulare declarat de adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, se casează sentința Tribunalului militar al armatei nr. 37 din 18 iunie 1944, în privința lui **Koptiuk Efrem XXXXX**, în baza art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSSU, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia în fața societății, și reintegrarea în drepturi, în conformitate cu Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă, pronunțată motivat la 06 august 2019.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena